

למיצפה רמון, בתקווה להקים עיר קואופרטיבית - נשאר קואופרטיב קטן ונעלמה התקווה

זה שבחרנו במיצפה רמון. ומדוע בחרו דווקא במיצפה רמון. מדוע לא התחילו במקום שומם לגמרי — כמו ערד, למשל — אלא באו לקירבת יישוב קיים? הרי היה ידוע מראש שזה יביא לסיכונים נוספים.

על כך משיב רפי מימרון: „כאשר קם הרעיון, נתנו לנו לבחור בין תשעה מקרי מות בנגב ואחד בגליל. באנו לבן-גוריון לשדה-בוקר. בן-גוריון הציע לנו לבחור במיצפה רמון. אחר כך גם בדקו מומחים את התנאים האקלימיים והגיאולוגיים, אבל הוחלט לפי הצעתו של בן-גוריון.“

ואילו דוב הרשקוביץ, יושב-ראש ההעד המקומי במיצפה רמון, והממונה מטעם משרד-הבטחון במקום, קובע: „לא הייתה כל תוכנית לבניין עיר אחרת, מצד ה' שני של הכביש. הנה, הסתכלו: זוהי תוכנית ממשלתית לפיתוח והרחבת העיר, ש' הגיעה אלינו רק לפני שנה. לא מדובר כאן על שום עיר אחרת. אם משהו מציא לו סיפורים כאלה — זוהי זכותו...“

מוסיף הרשקוביץ: „כך או אחרת, לכל זה יש תוצאה חיובית. חשוב שבאו ל' מיצפה רמון כמה עשרות אנשים צעירים, דווקא כאלה שאנו זקוקים להם. ובאיוו דרך זה נעשה — זה לא חשוב לגמרי.“

ברוך כלל צודק דוב הרשקוביץ. רוב אלה שבאו לבנות עיר קואופרטיבית ישאו רן במקום. אחרים יעבדו בקואופרטיב ה' קטן — מיפעל הקרמיקה, שארית עלובה של תכניות-הענק שהביאו עמם. אחרים — מיצפה רמון, היישוב הקטן בן 300 משפ' חות בלב הנגב, התעשר בתושבים חדשים. אבל — באיזה מחיר? רפי מימרון אומר שזוהו שכר-למוד. אך זהו שכר-לימוד גבוה מאד, אם הוא מיסתכם באובדן התיקוות.

בניו של חלום הם פניה של הגייגית עמירה רולניצקי. על הקואופרטיב המנוח אין היא מוכנה להוסיף דברים. „לא דיברתי אז — לא אדבר גם עכשיו.“ אומרת לנו, ספק בלעג, ספק בכאב, היפהפיה ממיצפה רמון.

החברים. לכן אולצה משפחת הרפזי לעזוב. זכאי גלוי נשאר. חרק שיניים והמשיך לעבוד במחצבה. בהיזדמנות זו אסף אבנים מעניינות, עד שצבר אוסף שלם. אך הקר' אופרטיב הוציא אותו מהמחצבה. העבודה במחצבה היא עבודת-חרץ, ואילו עכשיו יש חוסר ידיים-עובדות במיפעל הקרמיקה ה' שיך לקואופרטיב.

את כתפי, בחיי. אני מרגיש כמו פיל בח' נות חרטינה.“

★ ★ ★
„רא היתה כל תוכנית!“

רם דינאל זמרני נשאר. הוא טיפוס שונה לחלוטין מזכאי. הביא אתו מ' חיפה ספרייה שלמה. לקואופרטיב התקשר כאידיאלוג ולא כמחפש הרפתקאות. „אני ממשיך להאמין בהנחת-היסוד של נה“, קבע, „יכול להיות שלא הכל אפשרי היה להגשים, אבל היסוד היה נכון. ה' שגיאה היתה בביצוע — קודם כל בגלל

החברים. לכן אולצה משפחת הרפזי לעזוב. זכאי גלוי נשאר. חרק שיניים והמשיך לעבוד במחצבה. בהיזדמנות זו אסף אבנים מעניינות, עד שצבר אוסף שלם. אך הקר' אופרטיב הוציא אותו מהמחצבה. העבודה במחצבה היא עבודת-חרץ, ואילו עכשיו יש חוסר ידיים-עובדות במיפעל הקרמיקה ה' שיך לקואופרטיב.

זכאי עובד עכשיו בהוצאת המוצרים מ' התבניות, והוא מתלונן: „האם זו עבודה בשבילי? אני כל החיים הייתי באוויר, בחוץ, ועכשיו שמו אותי בכלוב, תחת גג. אני צריך לנקות קליפות. אני מפתח לישר

ביחד, אך מעל לכל — חיי יום-יום מירושם מלחמה ללחם. ובמקום שניטשת מלחמה ללחם ניטשת גם מלחמה בין אנשים.

„קבענו שזה צריך להיות קואופרטיב חברתי“, מספר רפי מימרון. „היסוד הכל' כלי, היה צריך להיות גורם מישני. ה' חבר שזו היתה שגיאה. כי אחד עובד יותר ושני פחות, אחד טורח עד כלות נשמתו והשני רק על מנת להפטר מהתפ' קיד. מדוע אחד צריך לחיות על חשבון השני?“

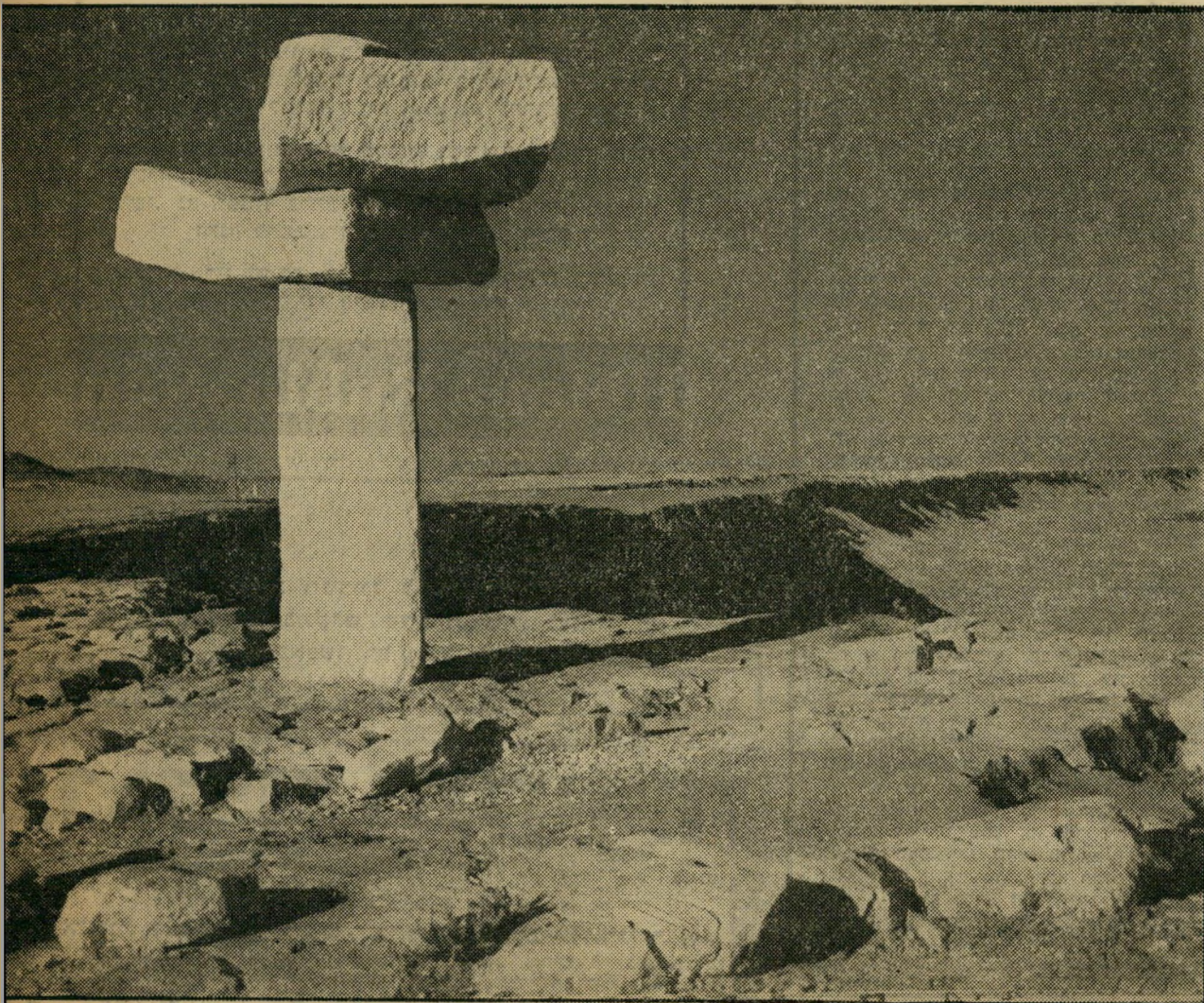
רפי עצמו עבד כמנהל חשבונות בשתי משרות: במועצה המקומית, ובהסתדרות. הוא הכניס לקואופרטיב 500 לירות לחו' דש. חוץ מזה היה גיבור, וכל עסקי הכס' סים היו על ראשו. חברים אחרים גמרו את שמונה השעות שלהם, וכל השאר לא נגע להם.

ועוד דוגמה: דוד עזרי עבד עבודה מפרכת במחצבה. 400 שעות בחודש. כשאירגנו טיול ליוטבתה, לו ציפו כולם, נאלץ הוא להשאר בעיר. פשוט לא היה לו כוח לנסוע.

„לבסוף התחילו האנשים לספור: אני מביא לקואופרטיב סכום זה והשני מביא את מחציתו, ואנו חיים באותו אופן“, מספר רפי. „מחשבות אלה היו כמו סרטן, ברענ שנאמרו בפעם הראשונה, ידוע היה שהם יביאו למות הקואופרטיב. אני עצמי אמרתי אותם באסיפת חברים בחודש יולי. העלתי או את הבעיה: מספיק דיבורים על קואופרטיב חברתי. נארגן קואופרטיב כלכלי. כל אחד, יקבל את תמורת עבדו דתו.“

„זרקו אז תשעה חברים מהקואופרטיב אבל זה כבר היה מאוחר. הפירוק התחיל ושום דבר לא היה יכול לעצור בעדו.“

קברו של חלום

הנשים הרגישו את הדבר יותר מהגר' ברים. נשי העיר הקואופרטיבית שהלכו לצרכניה ראו שהנשים ממצפה רמון קונות דברים אשר הן לא יכלו להרשות לעצמן. והרי אנשי המצפה לא עבדו טוב יותר או קשה יותר.

„אל תחשוב שלי היו חשובים כל הדב' רים הקטנים האלה“, אומר רפי. „אבל כל הפרטים הללו הצטרפו לבעיה עיקרית אחת: הפסקתי להאמין ברעיון. הפסקתי להאמין בחיים משותפים. ואם כן — לשם מה להישאר בקואופרטיב? לעבוד אפשר בכל מקום. בדצמבר צונתתי. לא הייתי מהרא' שונים, אלא דווקא בין האחרונים שעזבו.“

„כלומר — נכשלת! בירושלים היית פקיד והיו לך חיים מסודרים. כל הרעש הזה היה על מנת שתהיה פקיד במיצפה רמון. האם זה משתלם?“

„נכשלת“, קובע רפי מימרון. „זה לא משתלם. אבל מה שהוא אחר השתלם. במשך הזמן הזה למדתי הרבה. בירושלים הייתי חי את כל חיי ולא הייתי לומד זאת. כאן למדתי מה זה בן-אדם. ומה ששילמתי עבור זה — זהו שכר-לי' מוד...“

★ ★ ★

פיל בחנות חרטינה

יש כאלה שלא עזבו. זכאי גלוי למשל. זכאי האמין מהרגע הראשון ב' צורה עיירת בקואופרטיב. הוא האמין שאנשים יכולים לחיות אחרת, שאדם לחברו יכול להיות חבר — לא זאב. זכאי הוא טיפוס הלקוח מסיפורי ג'ק לונדון: ענק, בעל זקן, מצח רחב, שואף להרפתקאות ובעל רגש-לצדק מלידה.

כמו כל ענק אוהב זכאי ילדים. לו עצמו אין ילדים: נערותו לא רצתה לבוא אתו לכאן, נשארה בצפון. אבל במיצפה רמון גרה משפחת הרפזי, והיו לה חמישה ילדים. כל רגע פנוי בילה זכאי בדירתם. בעוד דבר האמין זכאי: שהילדים של משפחת הרפזי, הם ילדי כל הקואופרטיב. כי איך זה יכול להיות אחרת, אם כולם יחד מהמים משפחה אחת? היום מונה ה' משפחה 80 איש, אבל אחר כך יהיו 20 אלף — כל העיר. הסתבר שחמשת היל' דים של משפחת הרפזי לא היו הילדים של כל הקואופרטיב, כי אם נטל על כל

כה לקום העיר הקואופרטיבית רמון. הרעיון היפה שבק חיים לכל חי, השאיר את המיזבז עזוב ופרוע, כפי שהיה מאות שנים בעבר. הצעירים, שהיו נלהבים מלפני שנתיים, התפרו לכל רוח.

כך זה נגמר פסלו של הפסל שטרני שוט נראה כמצבה ב' בית-הקברות אשר בו נקבר חלום. במידבר הסלעי הזה היתה צרי'